

CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
AAN JOAN ALBERT BAN [HAARLEM]
23 FEBRUARI 1641
2652

In de periode tussen Huygens' brief aan Ban van 2 februari 1641 (2642) en onderhavige brief is geen verder mondeling of schriftelijk contact tussen beiden bekend. Wellicht heeft Ban Huygens begin februari dan toch een bezoek gebracht.

Samenvatting: Huygens verontschuldigt zich voor zijn late schrijven met een verkoudheid. Hij heeft de luitpartij bij een lied omgezet in een basso continuo. Bans zetting van dezelfde tekst zal hij morgen naar Mersenne zenden, ter onderzoeking. Ook stuurt hij een brief door van Mersenne aan Ban.

Bijlagen: lied met basso continuo (Huygens); Mersenne aan Ban (verloren).

Door Ban ontvangen op 24 februari 1641 en beantwoord in het postscriptum van zijn brief van dezelfde dag (2655).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 300, fol. 368r: ontwerp (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 300, fol. 104v: later afschrift naar ontwerp (Constantijn [V] Huygens).

Vroegere uitgaven: Worp 3, nr. 2652, p. 149: onvolledig (<Tandem morbi reliquias ... uti solemus>), rest samengevat.

— Waard 10, nr. 982, p. 517: onvolledig (<Tandem morbi reliquias ... uti solemus>), rest samengevat.

— Rasch 2007, nr. 2652, pp. 522-524: volledig, met Nederlandse vertaling.

Naam: Marin Mersenne.

Glossarium: bassus (bas[-partij]); cantio (lied); cithara (luit); clavicymbalum (klavecimbel); continuò (met basso continuo); modulatio (compositie); tiorba (theorbe).

Transcriptie

Bannio.

¹23 Februarii 1641.

Amplissime ²reverende,

Fecere primum occupationes meæ, quas nunquam vanè prætexo, mox vehemens catarrhus, qui per aurem lævam multo cum pure et sanguine et acutissimis doloribus erupit, quominus hâctenus promissis steterim. Tantum sanè abfuit ut starem, ut ne sedere quidem valuerim, aliquot diebus lectulo affixus. Tandem morbi reliquias hisce amœnitatibus discutere cæpi, et ex tabulaturâ citharæ bassum, ut petieras, huic cantioni adaptare, quali ad tiorbam aut clavicymbalum continuò uti solemus.

Tuam in eosdem versiculos modulationem cras ad Mersennum transmittam, Gallis iterum, et sine felle, si fieri possit, examinandam. Poterit autem, ut me sperare facit, quam vides, viri doctrinæ tuæ et existimationis cultoris ³addictissimi epistola, quæ quod totâ nunc hebdomade penes me senuerit. Quæso ut catharro item et molestissimæ pituitæ imputes. Enimverò nec locus dudum nec animus fuit rerum maximè seriarum in hoc equuleo procurandarum. Vale, vir amicissime, à

tuo
C.H.

1. KA XLV: datering onderaan.
2. KA XLV: <Domine>.
3. KA XLV: <addictissima>.

Vertaling

Aan Ban.

23 februari 1641.

Edele heer,

Eerst waren het mijn drukke bezigheden, die ik nimmer ijdel als voorwendsel zal aanvoeren, en daarna was het een heftige catarre, die met veel etter en bloed en hevige pijnen door mijn linkeroor tot uitbarsting kwam, waardoor ik mijn beloften niet kon nakomen. Zo slecht was mijn gezondheid dat ik enkele dagen aan het bed was gekluisterd, niet eens in staat om te zitten. Ik ben begonnen de resten van de ziekte met prettige dingen uiteen te slaan, en uit de luittabulatuur een baspartij bij dit ⁴lied te passen, zoals u hebt gevraagd, op de manier zoals wij die plegen te gebruiken op de theorbe of het klavecimbel als basso continuo.

Uw compositie bij dezelfde woorden zend ik morgen naar [pater Marin] Mersenne, om weer, als het maar mogelijk is, zonder bitterheid door de Fransen te worden bestudeerd. Ik denk dat dat zal kunnen door de hoop die ik put uit een brief, die u hierbij ziet, van een ⁵man die een toegewijd bewonderaar is van uw kennis en oordeel; deze brief heeft al een hele week bij mij gelegen. Ik vraag u dat weer toe te rekenen aan de catarre en een vervelende verkoudheid. Er was echt even noch gelegenheid noch tijd om in deze foltering nog zaken van enig belang uit te voeren. Gegroet, goede vriend, door

uw
Constantijn Huygens.

4. Blijkens Bans antwoord van 24 februari 1641 (2655) werd deze bewerking met onderhavige brief naar Ban gezonden.
5. Mersenne.
